

szofisztikus mesterkedés, melyet a különben elvilleg helyeselt reform megakadályozása végett esetleg megismerélnék, hatástalan marad.

Belföld.

* A *gyógyászati szemléltető előadások*. Mint egy távirat jelenti, Matekovich Sándor Grotz Gusztáv, kolozsvári egyetemi tanár, a nemzeti párt jelöltje ellen 346 szavattal ellenzőleg tegnap a győzött egyetemes kerület képviselőjévé megválasztották.

— A *delegációk zárulása*. A magyar delegáció zárulása, mint értesülünk, hétfőn, é. hónap 8-án, az osztrák delegáció valószínűleg csak kedden október 9-én lesz.

* A *főrendiház többsége* a vallás szabad gyakorlathoz szülő törvényjavaslat fölött pénteken történt szavazás alkalmával, mint már jeleztük, igen valószínűleg törölni fogja a javaslatból a felekezetenküliségre vonatkozó harmadik fejezetet. Ebben az esetben módosulhat nek szövege a gyermekek vallására vonatkozó törvényjavaslatnak is, melyet a ház bizottsága valószínűleg fogadott el. Ez a javaslat egyben csaknem valamennyi szakasában rendelkezést oly esetekre vonatkoztat, az a mód, a gyermekek szülői vagy azoknak egyike nem tartozik valamely bevett vagy elismert felekezethez. E rendelkezések is törölnie kell a főrendiháznak az esetre, ha a vallás szabad gyakorlathoz rendelkező törvényjavaslat harmadik fejezetét nem fogadja el.

* Az *1896-iki költségvetés* a felhatalmazó „Politische Correspondenz” jelölti. A magyar minisztertanács október első ülésén első sorban az 1896-iki költségvetést tárgyalta. A költségvetés az újabb nagy kiadások dacára kevés fölösleg mutatkozott. A költségvetés szaporodását leginkább államvagyoni szükségletek nagy befektetések okozták. Az új Magyar Dunai Gőzhajós Társaság szubvenziója is szerepel a költségvetésben. Sok kiadással jár az ország díszítésére tervezett megújítás. Témameleg emlekedett a kultuszminiszter a költségvetésnek az új intézkedések szervezése, hanem a régi bővítése folytán is. Szaporították végül a költségeket az egészségügyi, csendőrségi és kereskedelmi titétek.

* A *magyar dunai gőzhajósítás*. Belső hír: A Kereskedelmi minisztériumban gróf Wurmbbrand kereskedelmi miniszter elnökelte által tegnap folytatott a Dunai Gőzhajós Társaságra vonatkozó tárgyalásokat. A tanácskozások egy óra hosszat tartottak. A legfontosabb kérdésekre nézve még tegnap sem hoztak végleges határozatot. Végre abban állapodtak meg, hogy a társaságok folytatás Budapestben lesz. A magyar kereskedelmi minisztériumban a tanácskozást szombaton, október 16-án kezdik.

— Ugy van, — mondá Mátya megharagdosan — ugy van, a mint mondd: hamar megharagdosom — téve hozzá, miattam homlokát megdörzsölte. — Megmondottam neked, Jonache, hogy meg akarok nősülni, de gondolkodom kell még — végző a logofet és horgintett egyet az előtte lévő pohárból. — Hát mit gondolkodol annyit? Ne bosszad ki a galambot kezéből! — mondá Jonache. Mátya kivette zseborját, gyorsan rátekintett, ismét visszatette a zsebébe úgy szökött Jonachehoz:

— Az idő későre jár. Menjünk. — Hadd hozzaknak még egy öklöt — mondá Jonache és a boros pohárral kopogtatott az asztalon.

Radicez belépett. Ekkor Mátya logofet kezét az üvegre tévén, tompán mondá: — Egy esepet sem többit, Jonache; nem maradok tovább — és felállott, hogy elinduljon. — Legyalább az én kedvemért, logofetem ... Mi az Isten esodója? Hát olyan karán akarsz elmenni? — mondá Radicez komolyan.

— Egy feltérett, — kezdé Jonache — csak egy felet igyunk meg mind együtt! Ígyek kedved is? — tudja, hogy nekünk jó kedvet szerzenek.

A bort elhozták. Radicez megtöltötte a poharakat, oda adott mindenkinek egyet-egyet s aztán kocintottak.

Országgyűlés.

A mi a polgári házasságról szóló törvényjavaslat tárgyalásakor és a most parlamenti vita tárgyát képező javaslatok tárgyalásakor a főrendiházban Magyarországon tapasztalható, azt a történet tanúsága szerint, minden országban tapasztalható lehet, midőn az újítások napirendre kerültek.

Mindezen elkeseredett harcot vívott a lelki ismeret szabadsága ellen a pápás és a feudalizmus. Más szavakkal ugyaznak mondták mások is, a amit ma péld. Schlauch Lőrincz bíboros felhozott a vallás szabadság ellen.

Schlauch Lőrincz püspök beszédének lényege az, hogy nem keresztény elemek folytató keresztény jellegű államunkba „elkereszténytelenít” az államot, a magyar népet, a magyar családot. No hát, ez kézzelfogható don Quichottól. Mert kik azok a nem-keresztény elemek? Az a félmilliónyi zsidó! Ez a maroknyi hitfelekezet fogja „elkeresztényteleníteni” a 14 és félmillió keresztényt? Ez birna annyit érkelni erővel, egy huszonnyolcszor nagyobb tömeg ellenében. Hogy beolvastatná magába és nem megfordítva. Az, a kik ezt hiszi — és Schlauch bíboros-püspök hiszi is, ha mondja — az nem vonzerő tulajdonít a keresztény hit tanainak.

Mi a javithatósá szabadság, nem hiszünk az, az a keresztény hit hatalmát nagyobbira tartjuk elátkozott szabadságvégűség mellett is, mint Jézus a fölkelő szolgája. A mit egy Brankovich György, egy Meduna, egy Pápa mond ez irányban, azt mint puszta chablon, nem mérlegeljük, nem bíráljuk a logika és a történeti tények súlyával, de a mit egy a tudományosság és észszerű gondolkodás hírében álló Schlauch mond, azt elvárjuk, hogy legalább plauzibilitás legyen!

Utána Csáky Albin gróf beszélt nagy sikerrel.

Csáky Albin gróf után Szász Károly református püspök beszélt hosszasanban. Ez, az alapjában véve szabad gondolkodású pap, a felekezetenküliség kérdésében sajátlatlanító elfogultságot tűntetett, mondjuk ki egyenesen, azért, mert nem értette meg horderejét. A felekezetenküliség lényege az, hogy ne keresztényítessék senki oly hitfeleket vallani külsőleg sem, miket belsejleg nem érez, s amelyekben lelkiismerete meggyűvölten nem talál. Mert ha törvény által erre keresztényíteni lehet valakit akkor ez arra a győzködtetése vezet, hogy az inkvizíció is jogos volt, mert ez sem tett egyebet, mint a más vallási meggyőződésből biró egyeket, az akkor egyedül „üdvözítő”-nek tartott, katolikus hit elismérése keresztényített.

Erdős Loránt báró, a ki a gör. keleti papok után szökött fel, hogy kerekletek mozgású bocsódott mutatatta ki ezt. Nem beszélt oly világos vaslogikával, mint hivatali elődje, de nagy és mély bölcsességi igazsággal.

Mátya hallgatott, de Radicez kékmedő pillantások vetett fejéle.

— Tehát mégis igaz, hogy meggyűvölten — kezdé a korsoromásra, a ki egyéni elgondolkozott s aztán kocintott, lelletlenül mondván: — Hállessom, legyén!

— Hállessom, meg aztán! — téve hozzá Jonache, Mátya pedig kocintott Radicezával is, Jonacheval is, de semmit sem szökött, hanem ivott és elindult.

IX.

A nők nem megnak korsoromába, mert szégyen volna; mégis vannak esetek, midőnők is átéljük a korsorom kőszöbét egy s más irány alatt.

Baba Rada elmelehetett a korsoromába, mert senki sem szökött meg; az egész világ tudta, hogy a 6 falu orvosa, és mindenki kiszámítható, hogy vallás vásárolni valója van.

Baba Rada azonban ma csak történetesen jött, mint mondá, Radicezához, holott pedig szándékosan jött, mert meg akart tudni valamit.

E két nő jó barátságban volt egymással; együtt gyermekeltek.

Rada nem volt meg (baba), a mint a világ mondja, de megcsodálta e nevet magának. Nem tudjuk ugyan, miként és talán éppen foglalkozásait, az csak nem azért, mert hiányzott elől két fogó. Így nevezte ő a világot és őt nem vette észbe, s ha igen is, nem mutatta seki, hogy neheztel, midőn valaki azt mondotta neki: „Baba”.

(Folytatása következik.)

Szapáry István gróf, Széchenyi Imre gróf a szokott elaborkok között mozogtak. Midőn egy Sechlauch nem tudott egyéni felhozni, mint a merőben győze. Elkereszténytelenítés” érvét, vajjon mit is mondhattak volna ék jobbat, vagy utat?

Keglevich István gróf azt iparkodott kimutatni, hogy milyen fontos dolog az, ha azok, a kik egykor tízezer-vissza kényszerítették az ellenkező vallási meggyőződésű embereket a maguk tanára, most azzal állanak elő, hogy e törvényjavaslat az egyéni szabadságot sérti.

Keglevich beszéde után Százy elnök a vita folytatását esztűrtőre halasztotta.

Róman dolgok.

A „Tribuna”-nak nagyon tetszik, hogy Wokerle az erdélyi magyar nemességéről Chelad előtt lenézleg beszéljé volna. „Ime, — ugymond — végteie egy magyar miniszter, a ki elismeri, hogy mi erdélyiek néhány rest honfitársaink miatt kell, hogy szenvedjünk, a kik nem dolgozván minket kell (?) hogy kiskánnyojának, hogy elvögék tölünk, a mi minket illik és restek lévén meg alálul sem akarnak tanulni. Ime egy miniszter, a ki tudja, hogy az erdélyi magyarok kövételek s hogy a kiknek meg kell értenők, hogy mi küntelenek vagyunk őket kikerülni, mint ulla mi, kik nem engedünk a követelések.” — Így gyönyörködik a „Tribuna”-nak eszavari szája-e szerint Wokerle miniszternek a szája; mert képtelenség az, hogy Wokerle az erdélyi magyar nemességét az oltár nyitva tanúisága sarkán, holott ország világ előtt tudva van, hogy a vármegyékben lák nemesek egy-egyől egy beszélni alálul, sőt némely községben meg egyáltalán is, míg a művelt románok daczból sem akarnak magyarul beszélni, holott igen jól tudnak.

„Az adózásimunk” ezim vezérezkiben a „Gazeta”-gy találya, hogy nálunk Angliával, Franciaországgal (i) összehasonlított sokkal több az adó.

„Aztán — így folytatja — mit mondjunk különösen a mi népünkör? A mi pápásigunk egyháznak nem kapnak (?) segélyt az államtól, iskoláitól, nem is állam fizeti.” Igaz, de törvény van róla, hogy fizetni fogja.

Mindezeket — folytatja — és egybekötve a román nép taláza fenn és ezeket felül meg fizet a magyar iskolák és kisdudorok számára is. Képzé meg sinecenek mindzek dacára a román nép között szököztálak. Egy ilyen nép iránt, mely az állam legelőszéssége elemét képezi, humanus kormányzat tisztelettel és jóakarattal kellene lenni, nem kellene végtelen gyűlölettel és megvetéssel találkoznia a kormány részéről.” Hol, mikor tette a kormány a román néppel szemben?

Megemlíkezik a „Gazeta” a felvidéki Magyar-egyesületét is. Azt írja, hogy feyverrel (3) és tízzel (?) magyarosított. Aztán mellőzöge le egyetemesen, feltekint mi a magyar urak, a mi akarnak, még azt is meghatározhatják, hogy megfizethetők? mindezeket, a kik nem akarnak az ő ödes idomukba beleszeretni. Ez legyönök biztosa, hogy az erdélyi magyarok nem magyarok és főleg a románok nem fajtáltak el annyira, hogy egy nyelv kedvéért, a mely még csak esztűsölt kiván, gyáván ellökjék saját nyelveket. A magyarok nyilvánvalóan terjesztésének fanatikusai az esztűsölt magyarságban; mi románok és a többi nem-magyarok senkit sem keresztényitünk nyelvünk megtanulására, de ők is fent és alant tudnak meg hogy akkor, midőn ledrágálják kint-szünt vándorolni van szűk el vagynak határozza, meg detúnket is feloldozni.

Elhiszünk, ha mondja, csak az a meglegy zésként er, hogy ne kockáztassa életét a „Gazeta”, mert az ő nyelvéti senki sem akarja kiirtani. Erről szó nincs.

Milyen a török, olyan a pisztoly is.

A „Tribuna”-nak írják Budapestről, hogy szept. 13-án Apok írásban oda érkezzen, az indóhánndi Dunán — és Keim Adolfal találkoztak és az utóbbi szájakban egy nagy szivar volt. A fűszár igen rossz néven vette azt az illetéktelenséget. A „Tribuna” szerint soli so haragudták mert milyen a török, a pisztoly is olyan (No ez ugyan elmes legény!) (Szédd.)

Kathreiner

Kneipp-malát-kávéja az egyedüli, a mely a valódi kávéból ízével és aromájával bír. Ez utóbbihoz kezdőben egy harmadot, később a féle keverendő.

Kathreiner

Kneipp-malát-kávéja használatban a legelőszöbb vegyület a babkávéhoz, mely az egészségre károsan ható alkatrészeit egyszersmind elenyészteti.

Kathreiner

Kneipp-malát-kávéja jelenleg oly kitűnően készíttetik, hogy a babkávével egyszersre örülhető és minden szokott módon elkészíthető.

Kathreiner

Kneipp-malát-kávéja tisztán élvezze is (tejjel, éz, kormál vagy mézzel) földi kellemes, jótűz és egészséges italt képez.

Minden háztartásban és minden kávé élvezőnek ennél fogra nélkülözhetlen a

Kathreiner.

Kathreiner-féle KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉ.

Az elismer legjob és legelőszöbb pőllek a valódi kávéhoz.

Ne feleddet a feni lapokat egyjél
S miként vedd jót fel az út.
Fogadd a fele a tőzlelet jót
A föld kálizsól főt fogzont

Kathreiner

Kneipp-malát-kávéja ugy tisztán mint vegyíték alakjában, indomágyos és orvosi szaktekintélyek által a legathatósabbban ajánlatik.

Kathreiner

Kneipp malát-kávéja különösen nőknél gyermekeknel, vérszegényeknekél, gyomor- és idegbetegségeknél bír kitűnő hatással.

Kathreiner

Kneipp malát kávéja mint házi gyártmány kitűnő családi és egészségi kávé, mely mindenütt kapható. — ½ kilo 25 kr.

Kathreiner

Kneipp-malát-kávéja közkezdveltségé miatt sokszorosan utánzatlik. Nyitva kinyert áru vagy csalárd-ságra számított csomagokban lévő határozottan vizs-szantsatisandó.

Csak az eredeti, fehér csomagok kéreudők, melyeken világosan kivehető a név:

Kathreiner.

a-15 (16)

Hirdetések fölvétele a kiadóhivatalban.

Aquisiteurök

magas provizio ellenében, esetleg fix fizetés mellett fölvetetnek egy itt helyben már bevezetett biztosító társaság által.
Czim a kiadóhivatalban.

Eladó.

Sinek, vas kocsik, néhány kiterő- és fordító korong egy használt pályatelepről olesó áron azonnal eladók.

Szives ajánlatok »Vaspálya« alatt e hirdal kiadóhivatalába intézendők.

234 (1-2)

LEMBERGI KIÁLLÍTÁSI SORSJEGYEK

Utolsóelőtti
HÉT!

à 1 frt.**FÖNYEREMÉNY**

Utolsóelőtti
HÉT!

60,000 forint.**Kaphatók:****ADLER L. Jakab** banküzletében és a »BRASSÓ« kiadóhivatalában.